

La governança de la participació ciutadana i l'ecosistema de governança pública

Ismael Peña-López

Barcelona, 27 de maig de 2022

Dinàmica

Disjuntives sobre la participació ciutadana

- familiaritzar-se amb alguns conceptes en un camp determinat, sovint presentats com dicotomies
- posicionar-se d'acord a aquests conceptes

20220527_ismael_pena-lopez_-_governanca_participacio_ciutadana_ecosistema.xlsx

Govern i Governança

Del desenvolupament a la governança

Desenvolupament socioeconòmic

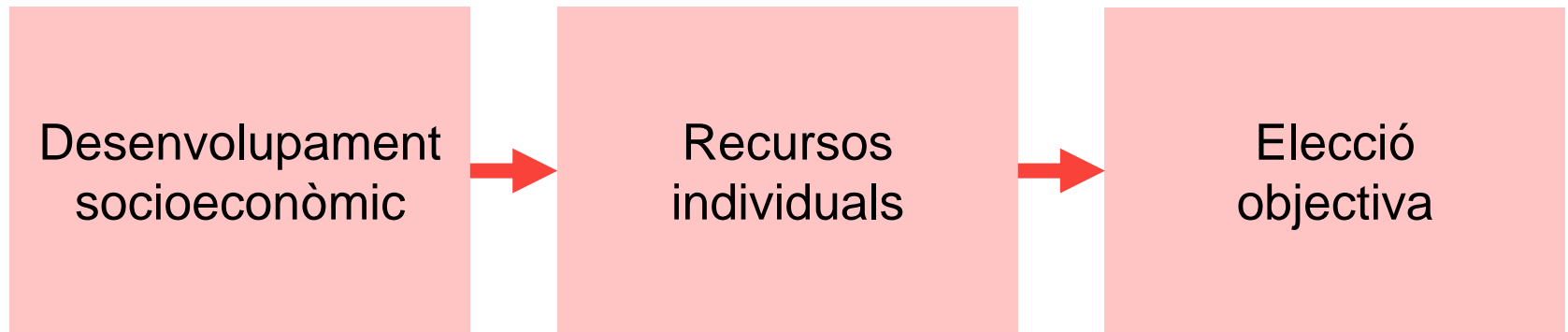
Del desenvolupament a la governança

Desenvolupament
socioeconòmic

Recursos
individuals

Del desenvolupament a la governança

Del desenvolupament a la governança

Canvi en
els valors

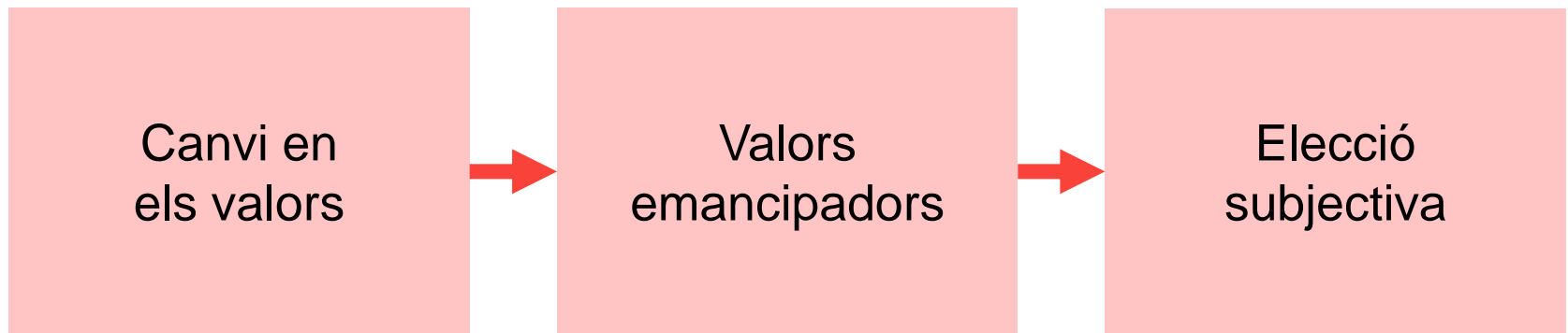
Del desenvolupament a la governança

Canvi en
els valors

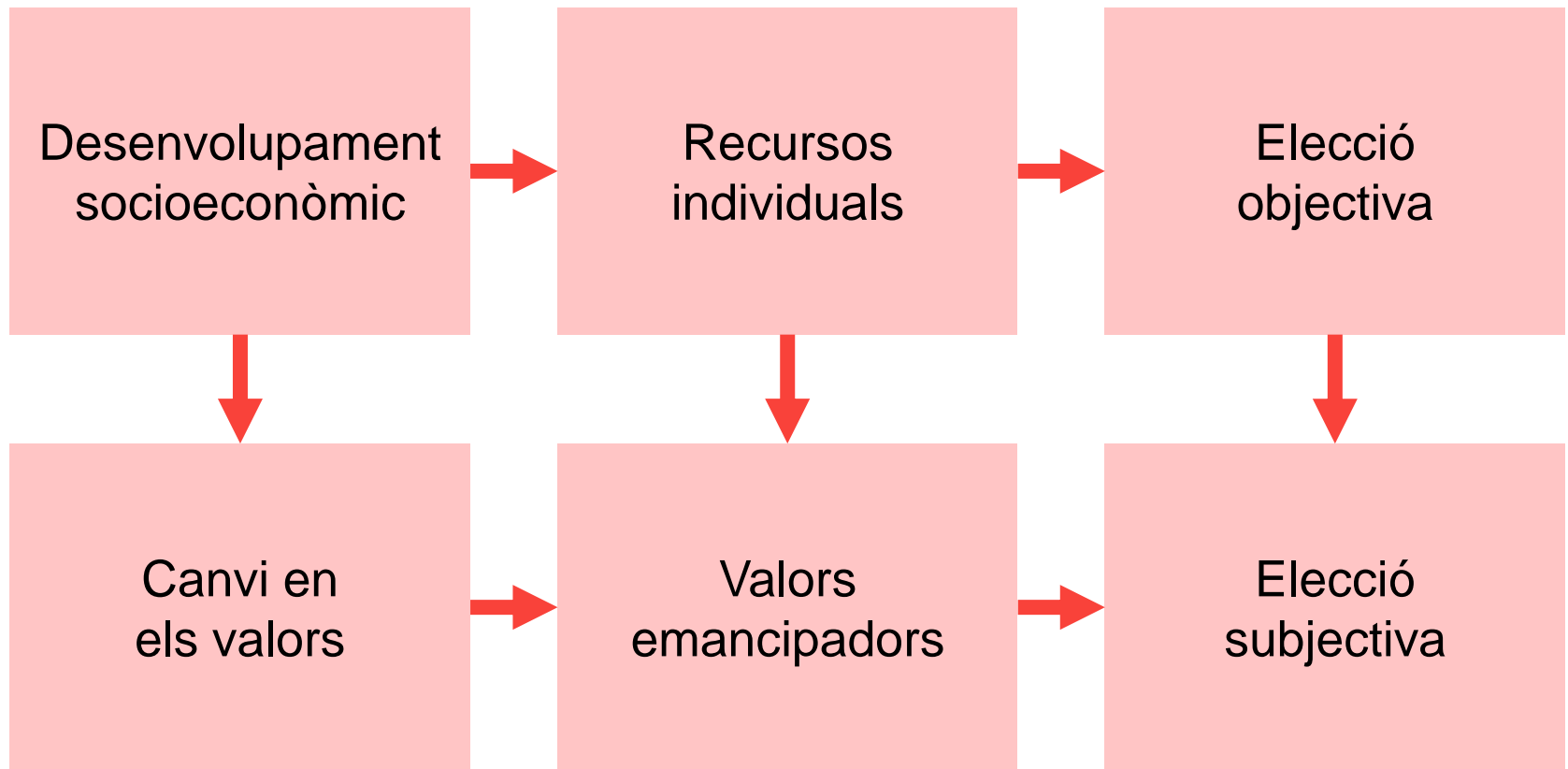

Valors
emancipadors

Del desenvolupament a la governança

Del desenvolupament a la governança

Del desenvolupament a la governança

Democratització

Del desenvolupament a la governança

Democratització

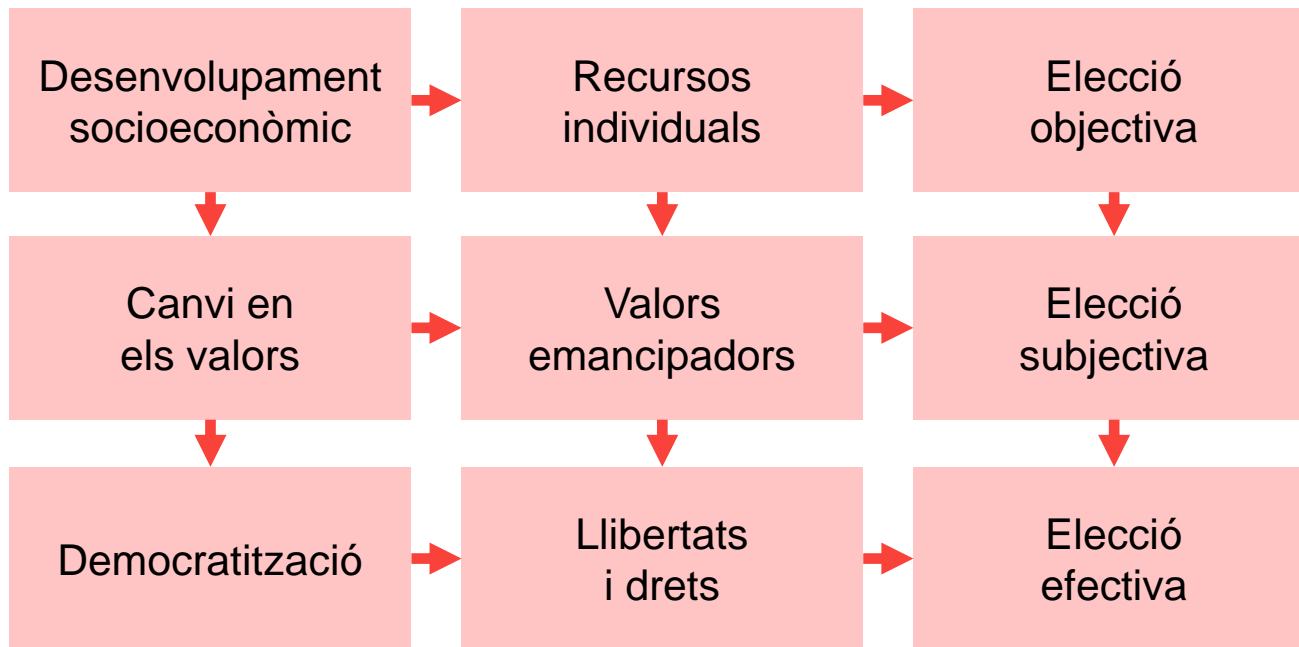

Llibertats
i drets

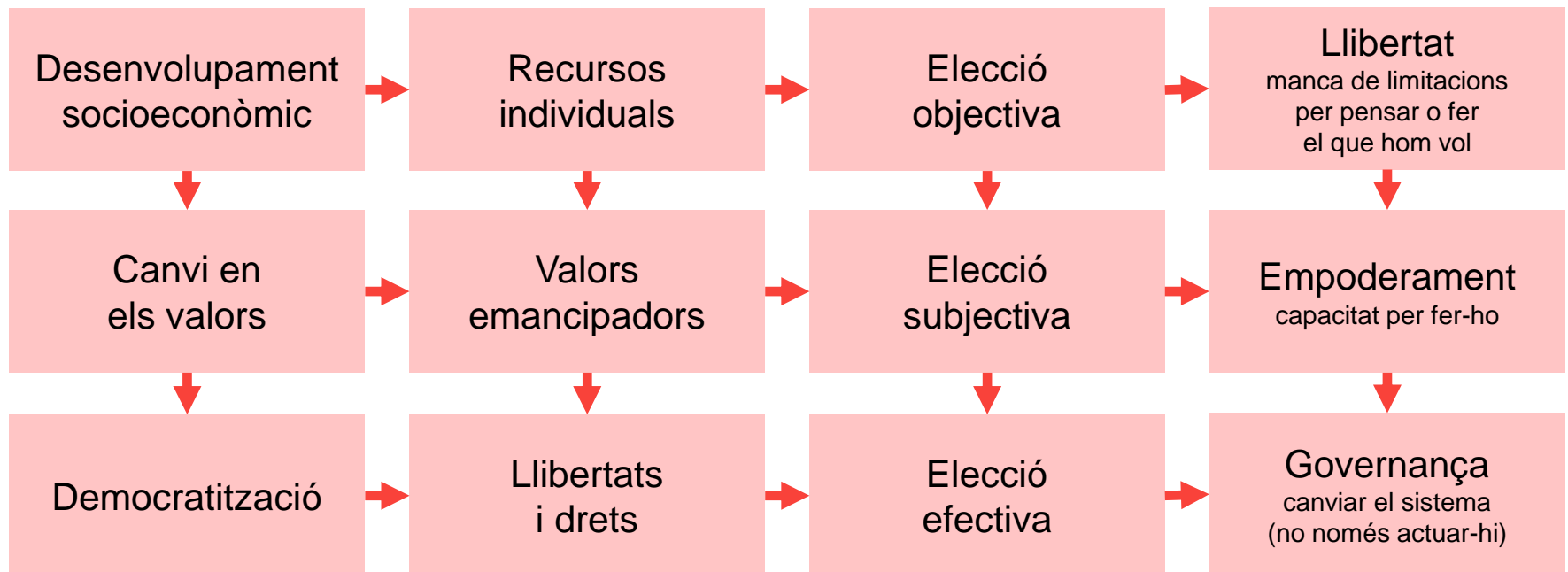
Del desenvolupament a la governança

Del desenvolupament a la governança

Del desenvolupament a la governança

Decidir...

Diagnosi

Decidir...

Deliberació

Decidir...

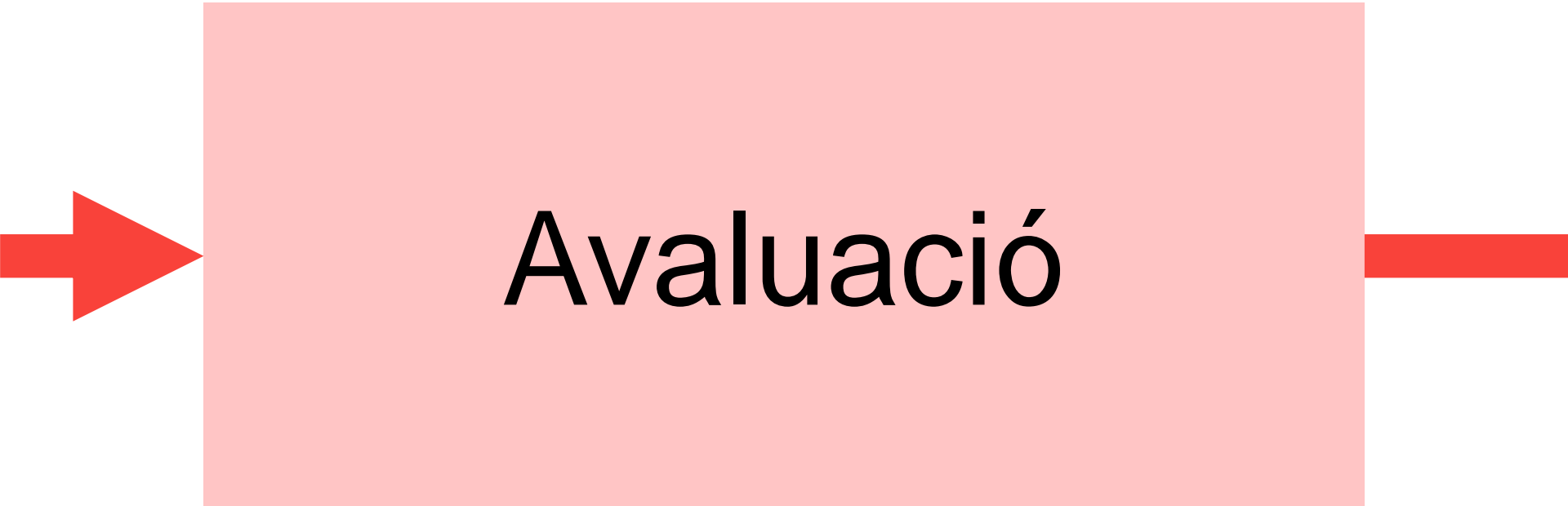
Negociació

Decidir...

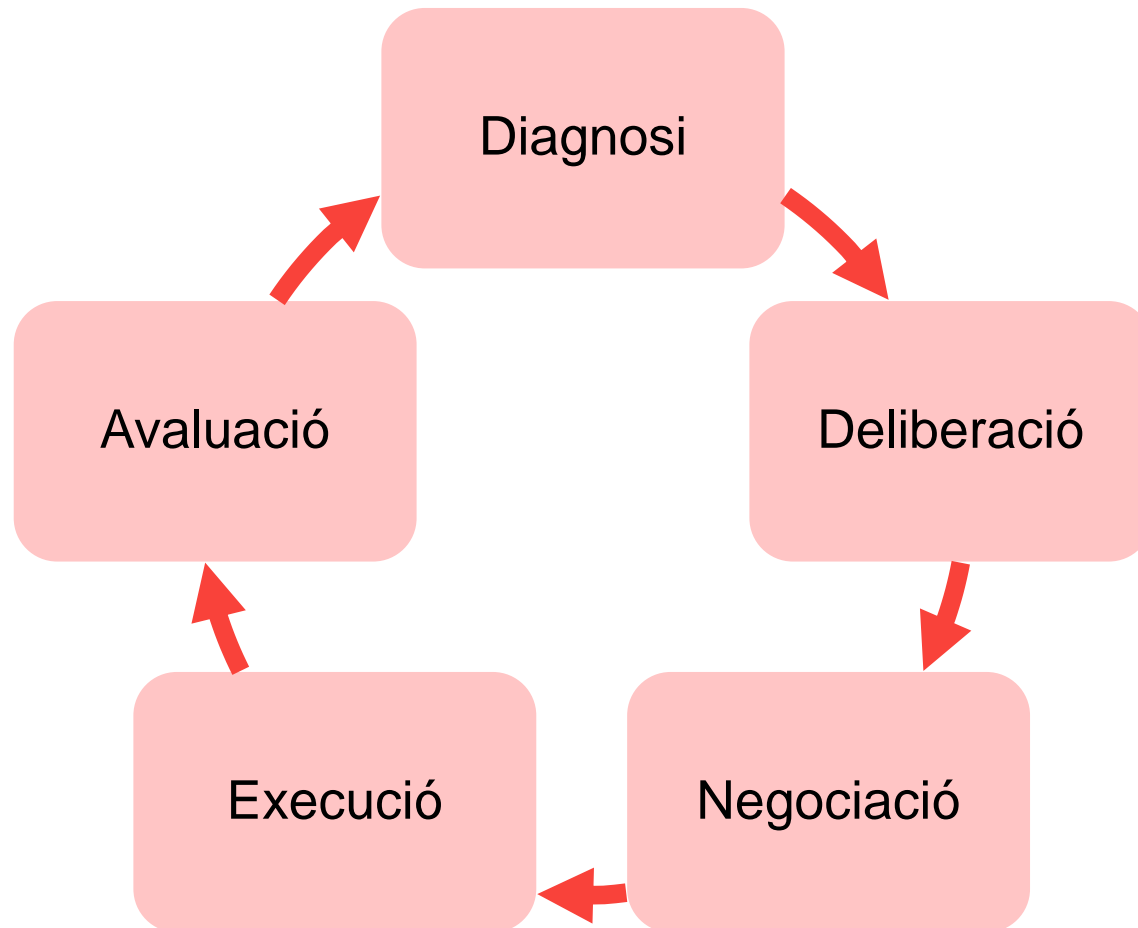
Execució

Decidir...

Avaluació

Decidir

Els actors a la diagnosi

Anomenar i enquadrar

Per cada opció

- Quina és la qüestió
- Què s'hi pot fer
- Quins desavantatges hi ha
- Quin nom li posem

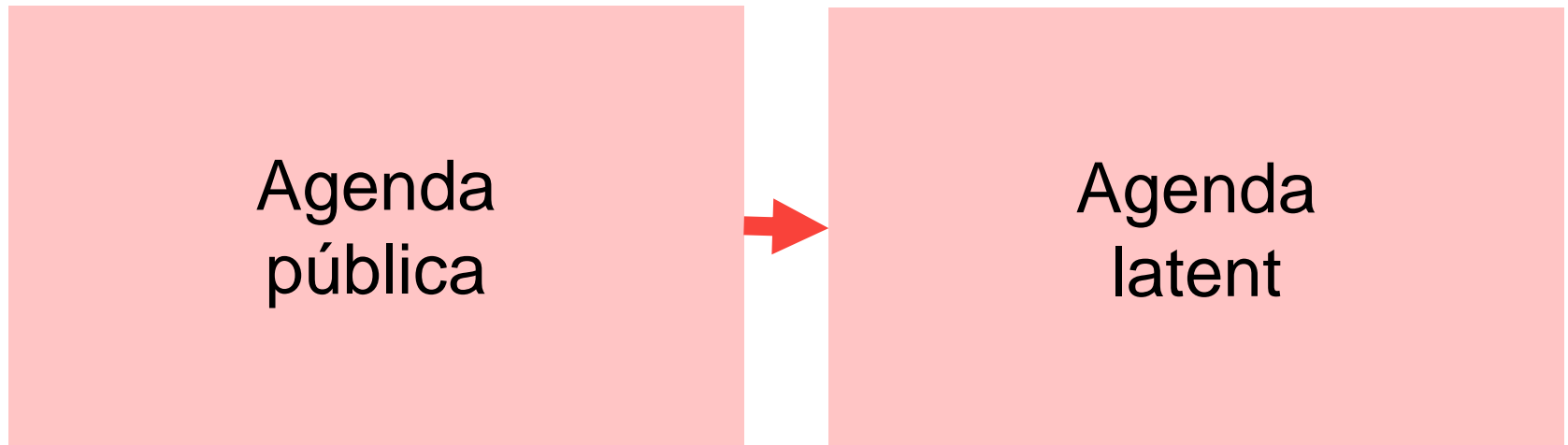
Els actors

- Identitat
- Institucionalitzats, representats
- Relacions
- Mida
- Tendència
- Espais
- Instruments

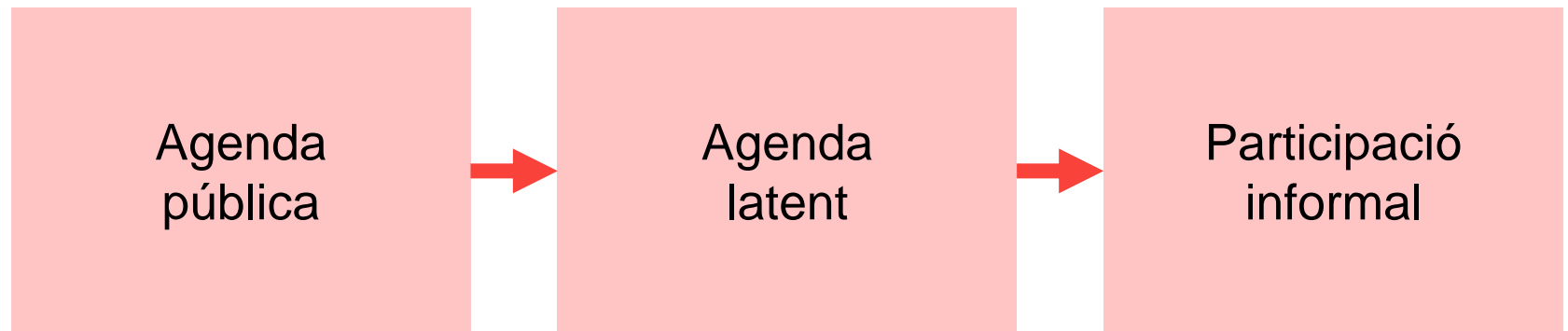
Actors formals, actors informals

Agenda
pública

Actors formals, actors informals

Actors formals, actors informals

Actors formals, actors informals

Poder de
prescripció

Actors formals, actors informals

Poder de
prescripció

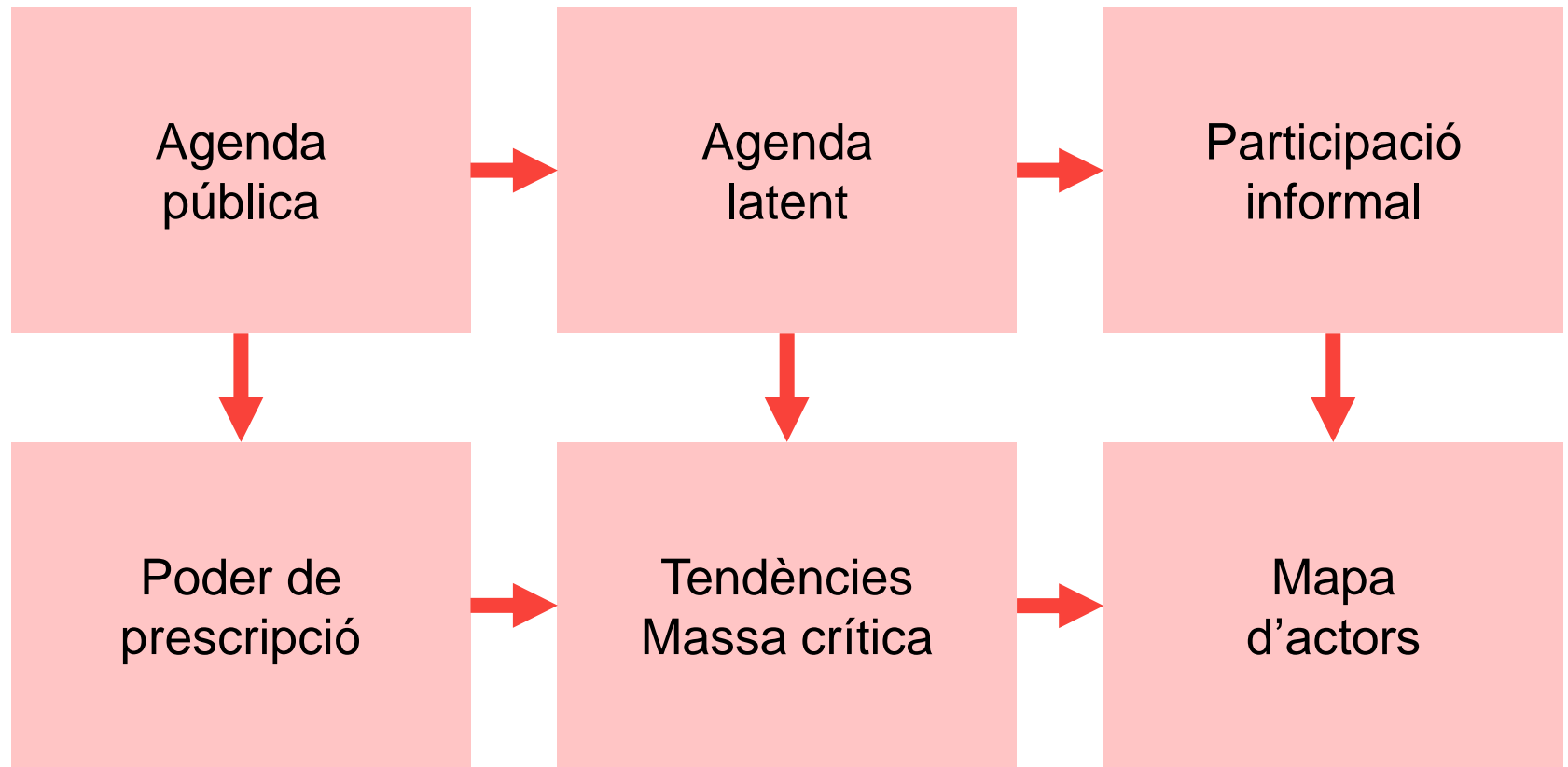

Tendències
Massa crítica

Actors formals, actors informals

Actors formals, actors informals

Actors formals, actors informals

Anàlisi de la percepció

Actors formals, actors informals

Anàlisi de la
percepció

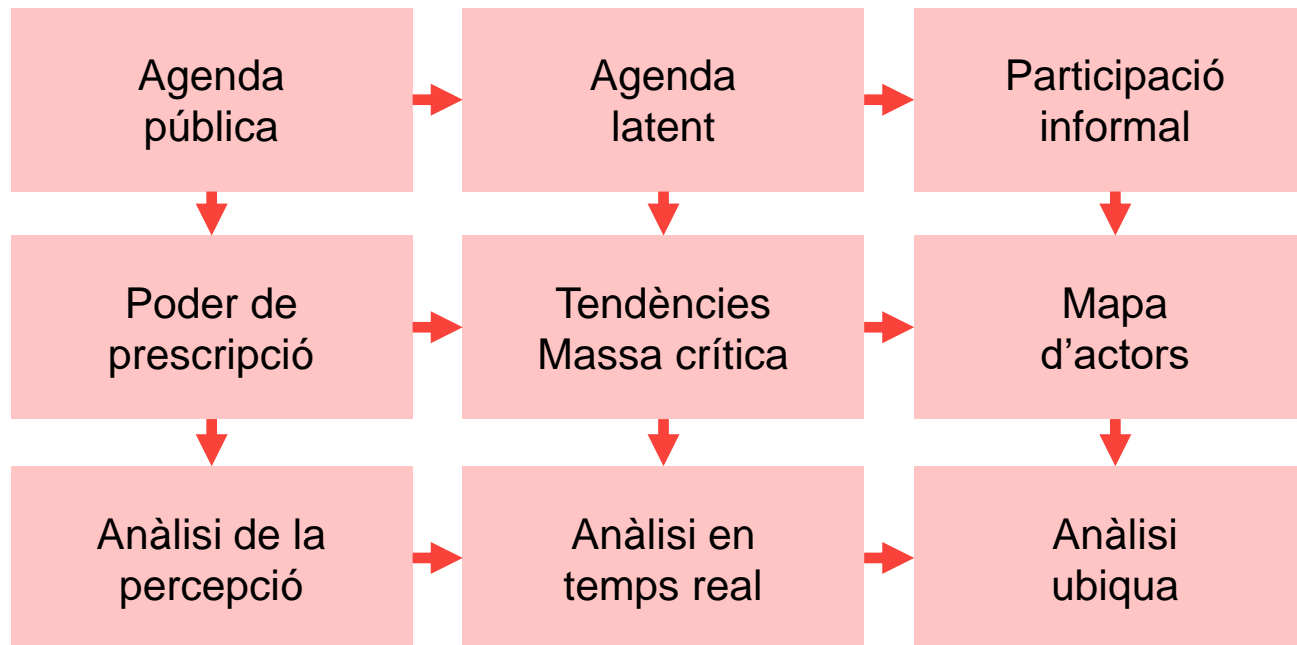

Anàlisi en
temps real

Actors formals, actors informals

Actors formals, actors informals

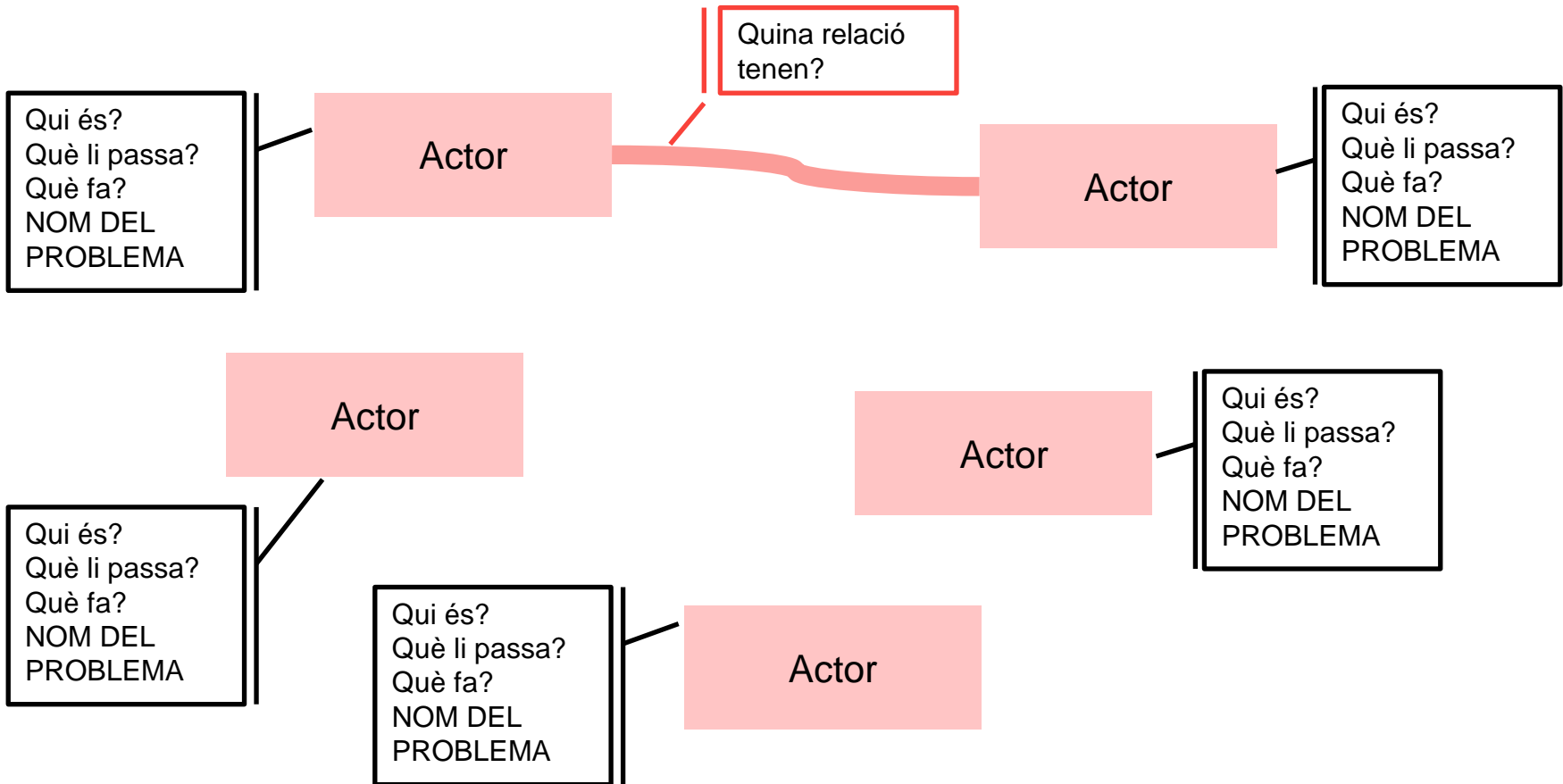
Taller

Mapa d'actors I: visions

Cartografiar els diferents perfils de ciutadà afectats per una qüestió i els respectius posicionaments:

- Llistar els actors
- Tipificar el seu perfil
- Establir relacions entre actors
- Descriure les seves aproximacions a la qüestió
- Anomenar el seu problema

Mapa d'actors: visions

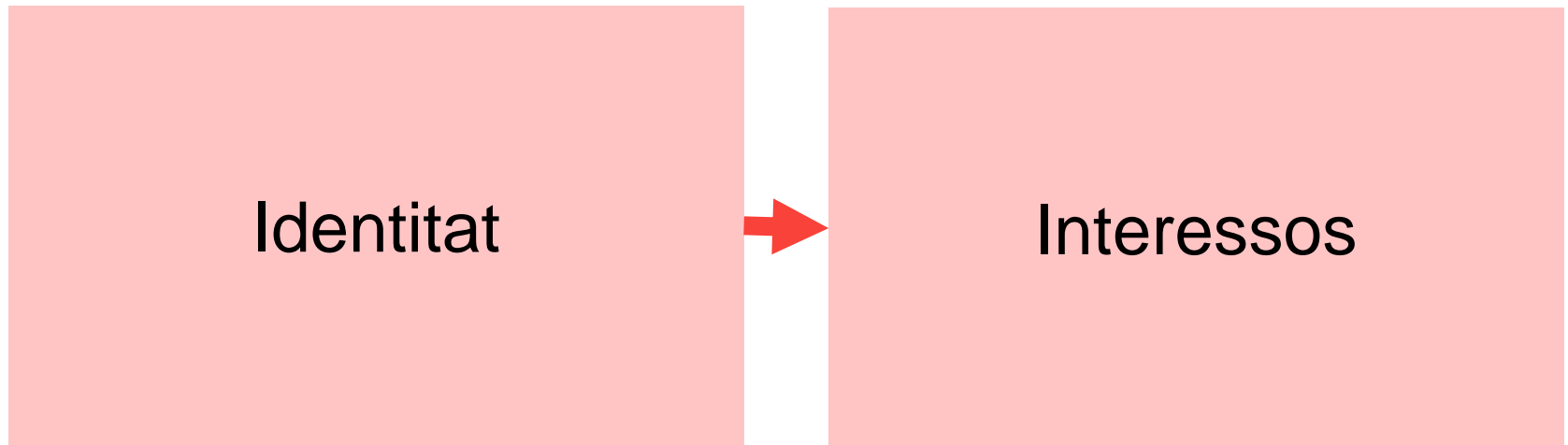

Participació Fer o ser?

L'experiència de la participació

Identitat

L'experiència de la participació

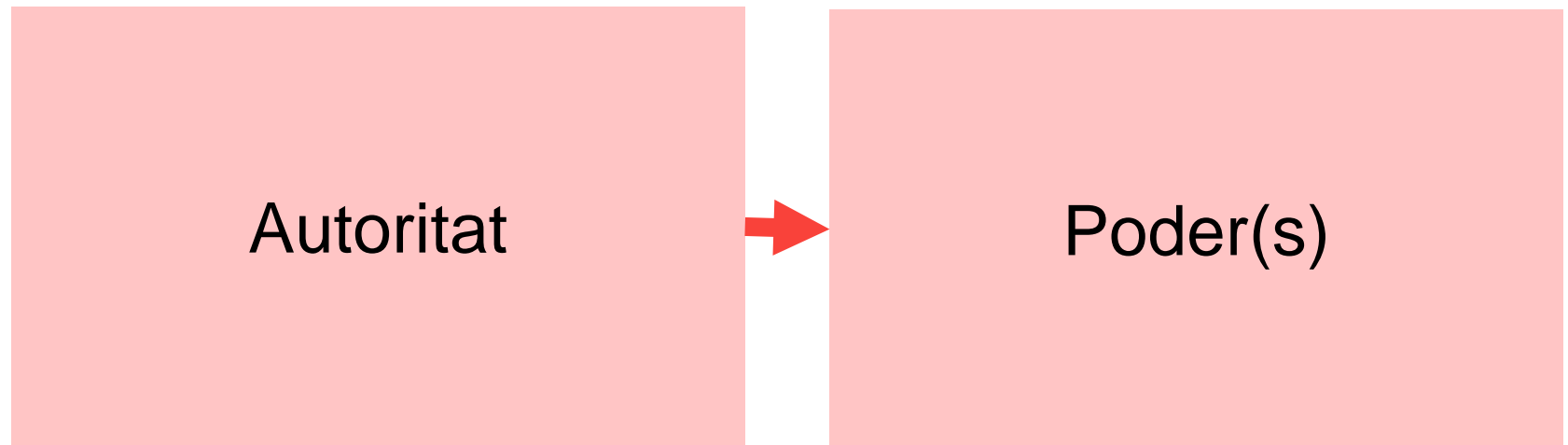
L'experiència de la participació

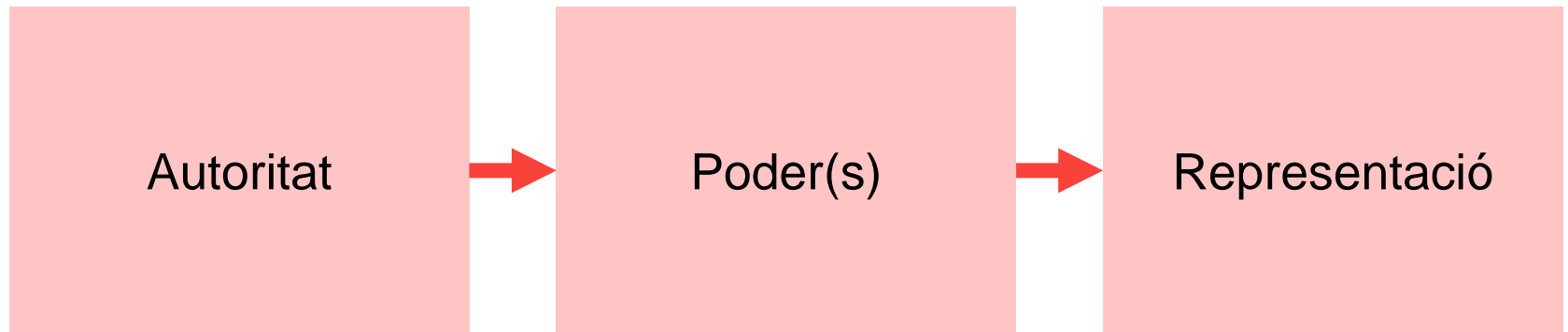
L'experiència de la participació

Autoritat

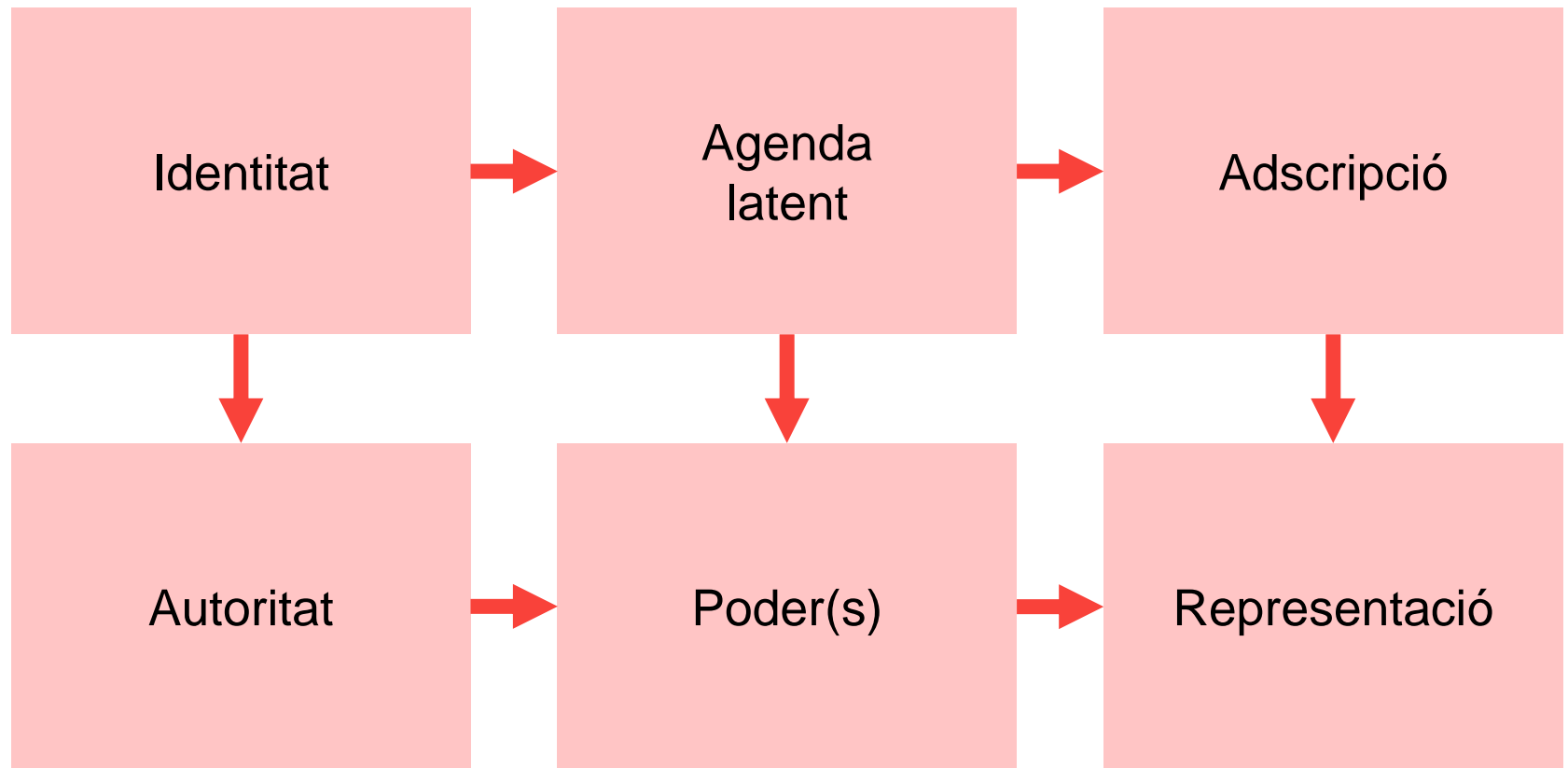
L'experiència de la participació

L'experiència de la participació

L'experiència de la participació

L'experiència de la participació

Transaccions

L'experiència de la participació

Transaccions

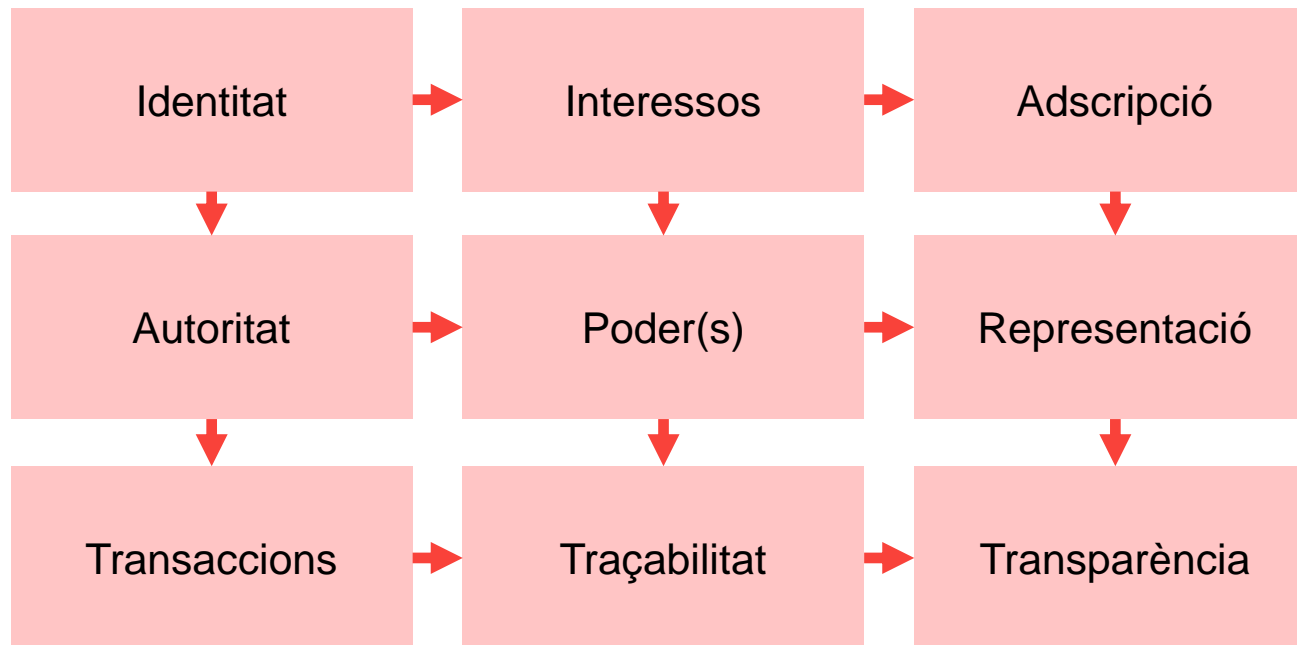

Traçabilitat

L'experiència de la participació

L'experiència de la participació

Govern Obert (visió estàtica)

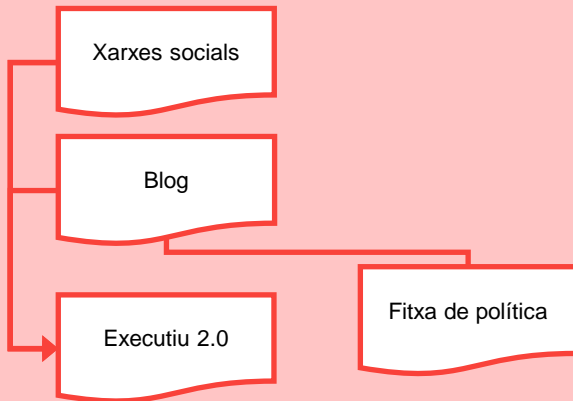
Govern Obert

Govern 2.0

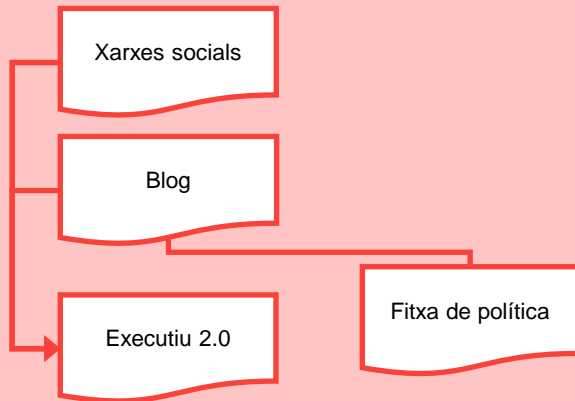
**Govern
Obert**

Govern 2.0

Govern Obert

Govern 2.0

Transparència

Participació

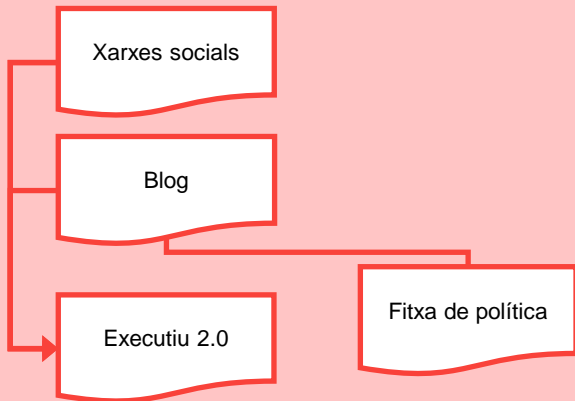
Col·laboració

Govern Obert

Participació

Govern Obert

Govern 2.0

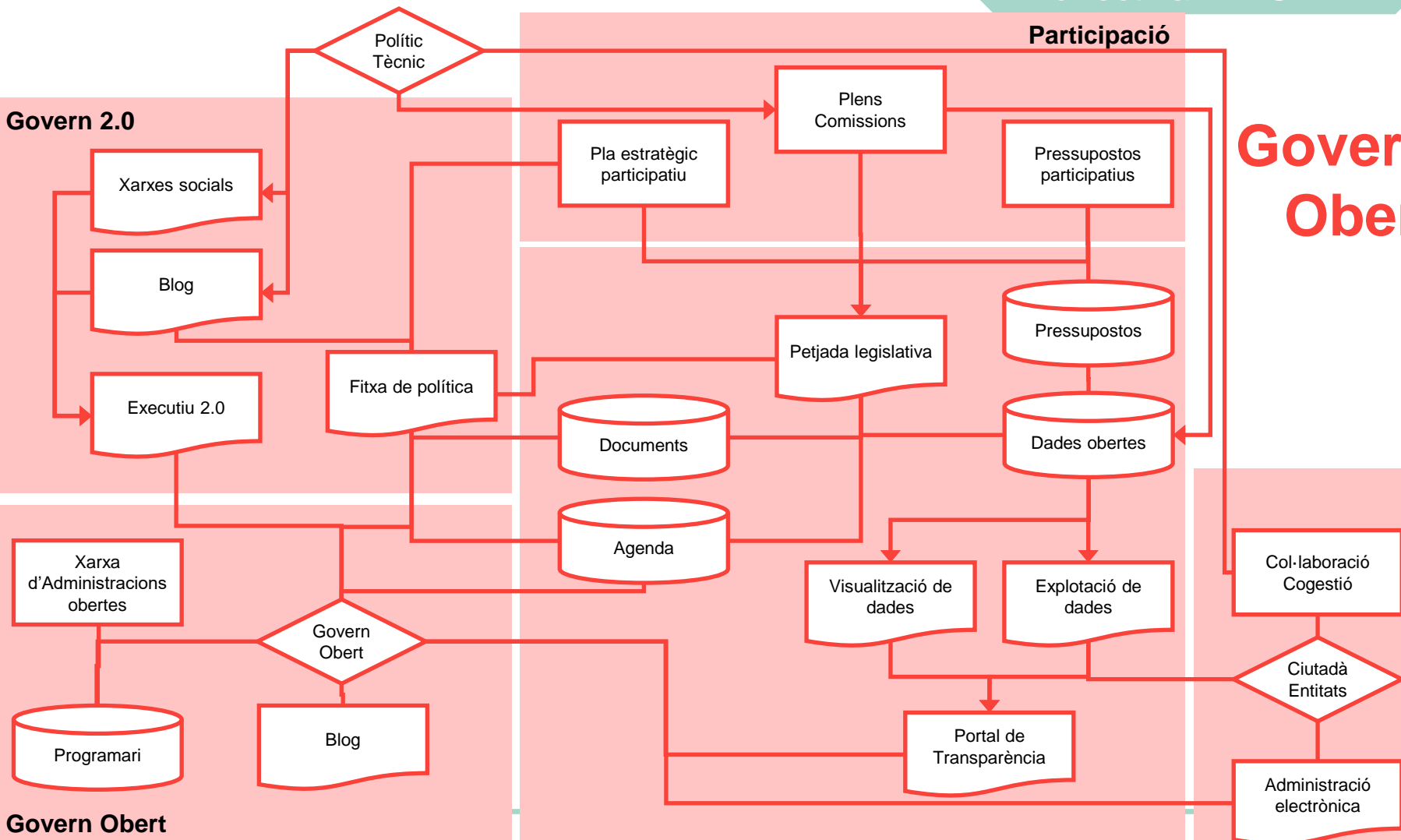
Transparència

Col·laboració

Govern 2.0

Participació

Govern Obert

Govern Obert (visió dinàmica)

El Govern Obert

Participació

Escolta activa

Blogs ciutadans

Xarxes ciutadanes

El Govern Obert

Col·laboració

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Xarxes socials de
tècnics

Organitzacions

El Govern Obert

Transparència

Quadre de comandament

Petjada
política

El Govern Obert

META Govern Obert

Comunicació

Publicitat

El Govern Obert

Transparència

Quadre de comandament

Pejjada política

Participació

Escolta activa

Blogs ciutadans

Xarxes ciutadanes

META Govern Obert

Comunicació

Publicitat

Col·laboració

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Xarxes socials de tècnics

Organitzacions

El Govern Obert

Col·laboració

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Xarxes socials de projectes

Xarxes socials de tècnics

Xarxes socials de polítics

Plataformes

Organitzacions

El Govern Obert

Xarxes socials de polítics

Què → Qui → On

El Govern Obert

Col·laboració

Explícita

Xarxes
("humanes")

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Xarxes socials de
projectes

Xarxes socials de
tècnics

Xarxes socials de
polítics

Plataformes

Organitzacions

El Govern Obert

Transparència

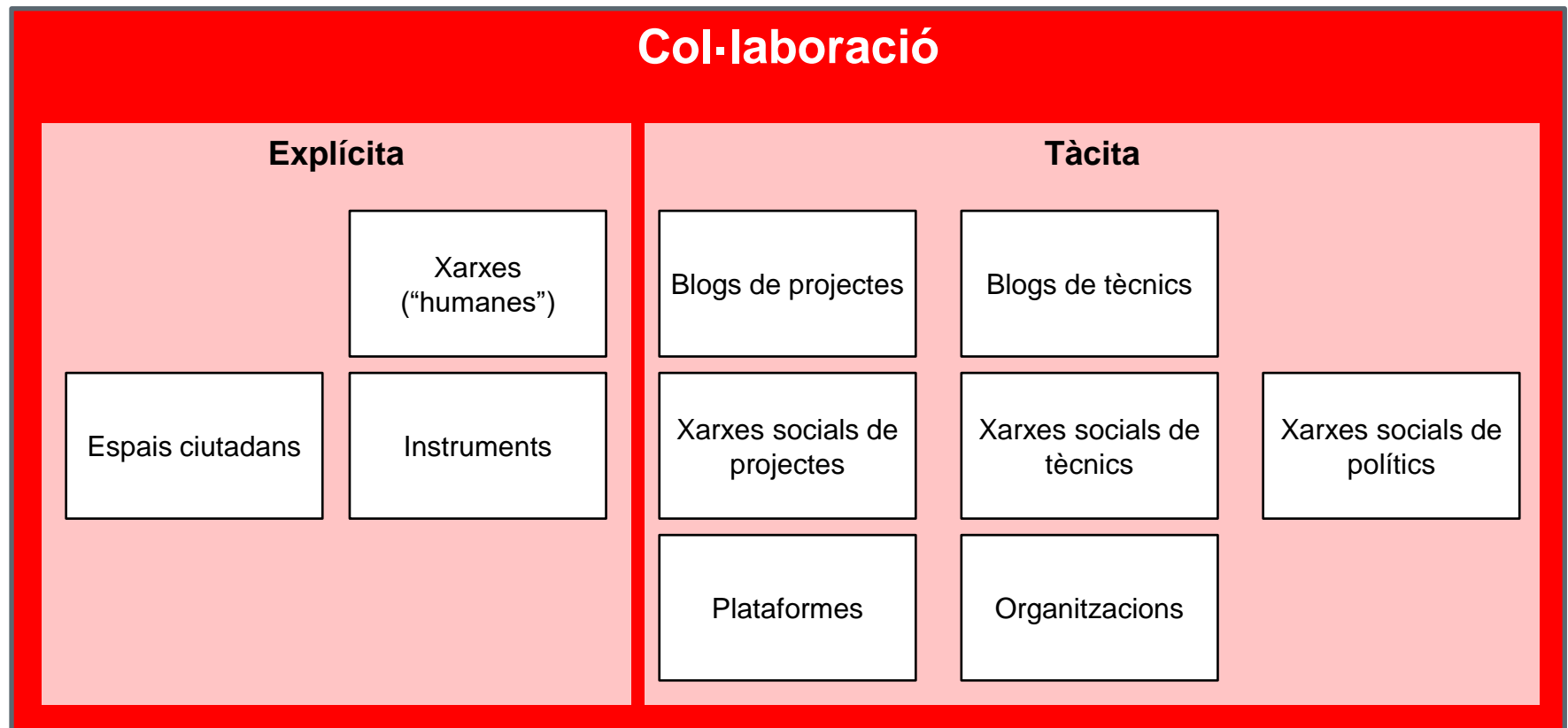
Arxiu

Quadre de comandament

Dades
obertes

Petjada
política

El Govern Obert

El Govern Obert

META Govern Obert

Infraestruct.

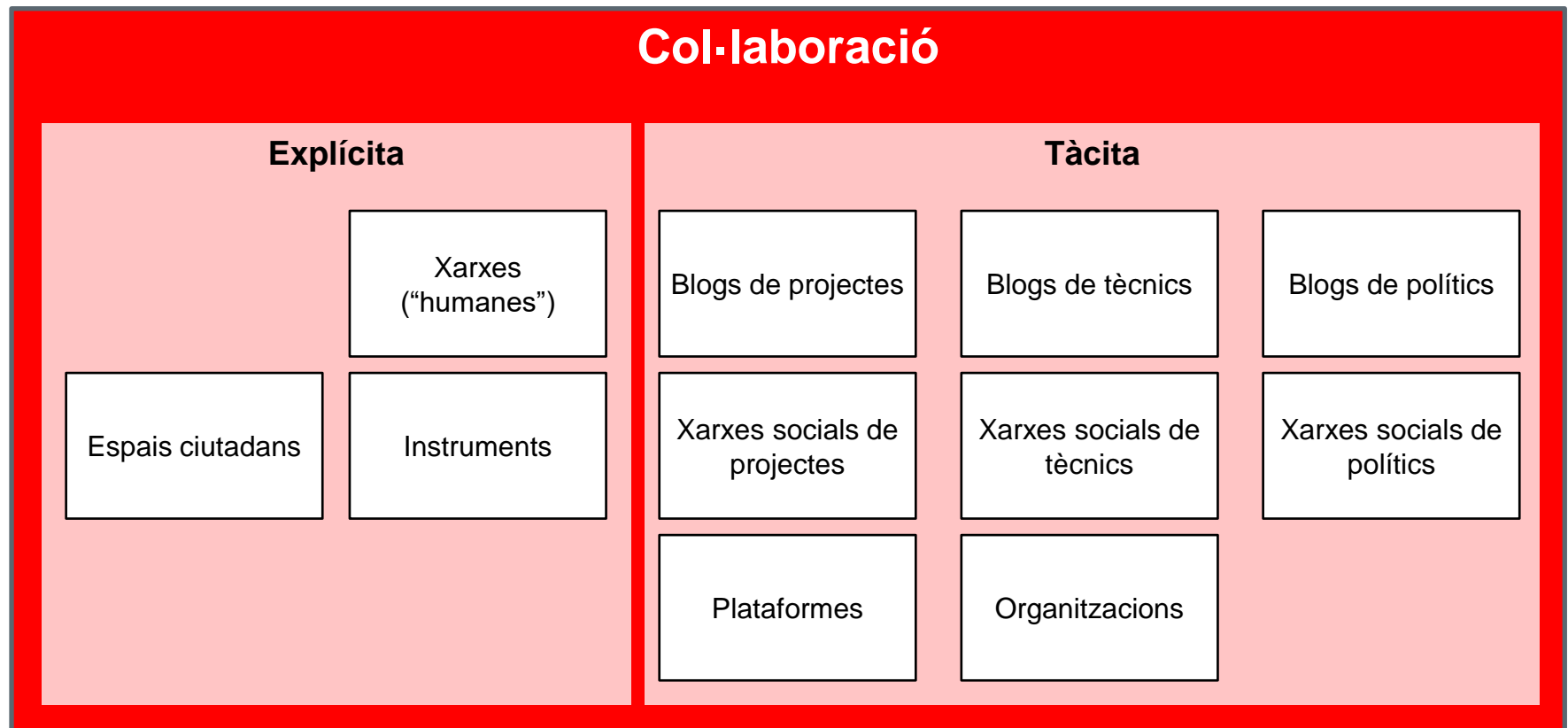
Eines
obertes

Protocols
oberts

Comunicació

Publicitat

El Govern Obert

El Govern Obert

Blogs de polítics

Fonts → Reflexions → Accions

El Govern Obert

Col·laboració

Explícita

Xarxes
("humanes")

Espais ciutadans

Instruments

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Blogs de polítics

Xarxes socials de
projectes

Xarxes socials de
tècnics

Xarxes socials de
polítics

Plataformes

Organitzacions

El Govern Obert

Transparència

Arxiu

Documents

Dades
obertes

Quadre de comandament

Petjada
política

Pressupostos
oberts

Petjada
legislativa

Visualització
de dades

El Govern Obert

META Govern Obert

Capacitació

Foment de la
demanda

Formació
intermediaris

Infraestruct.

Eines
obertes

Protocols
oberts

Comunicació

Publicitat

El Govern Obert

Col·laboració

Explícita

Institucions

Xarxes
("humanes")

Espais ciutadans

Instruments

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Blogs de polítics

Xarxes socials de
projectes

Xarxes socials de
tècnics

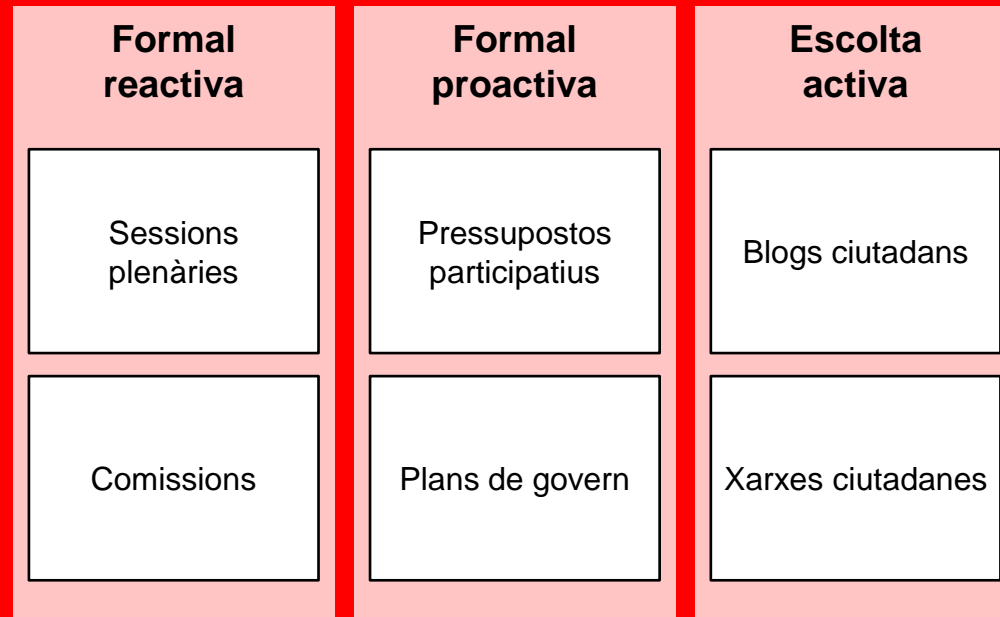
Xarxes socials de
polítics

Plataformes

Organitzacions

El Govern Obert

Participació

El Govern Obert

Col·laboració

Explícita

Institucions

Xarxes
("humanes")

Espais ciutadans

Instruments

Partenariats
Socials Públics
Privats

Tàcita

Blogs de projectes

Blogs de tècnics

Blogs de polítics

Xarxes socials de
projectes

Xarxes socials de
tècnics

Xarxes socials de
polítics

Plataformes

Organitzacions

Espais
institucionals

El Govern Obert

META Govern Obert

Capacitació

Foment de la
demanda

Formació
intermediaris

Infraestruct.

Eines
obertes

Protocols
oberts

Interoperabilitat

Tècnica

Atenció al ciutadà

Política

Administració
electrònica

Comunicació

Publicitat

Avaluació

El Govern Obert

Transparència

Arxiu	Quadre de comandament	
Documents	Pejjada política	Pressupostos oberts
Dades obertes	Pejjada legislativa	Visualització de dades

Participació

Formal reactiva	Formal proactiva	Escolta activa
Sessions plenàries	Pressupostos participatius	Blogs ciutadans
Comissions	Plans de govern	Xarxes ciutadanes

META Govern Obert

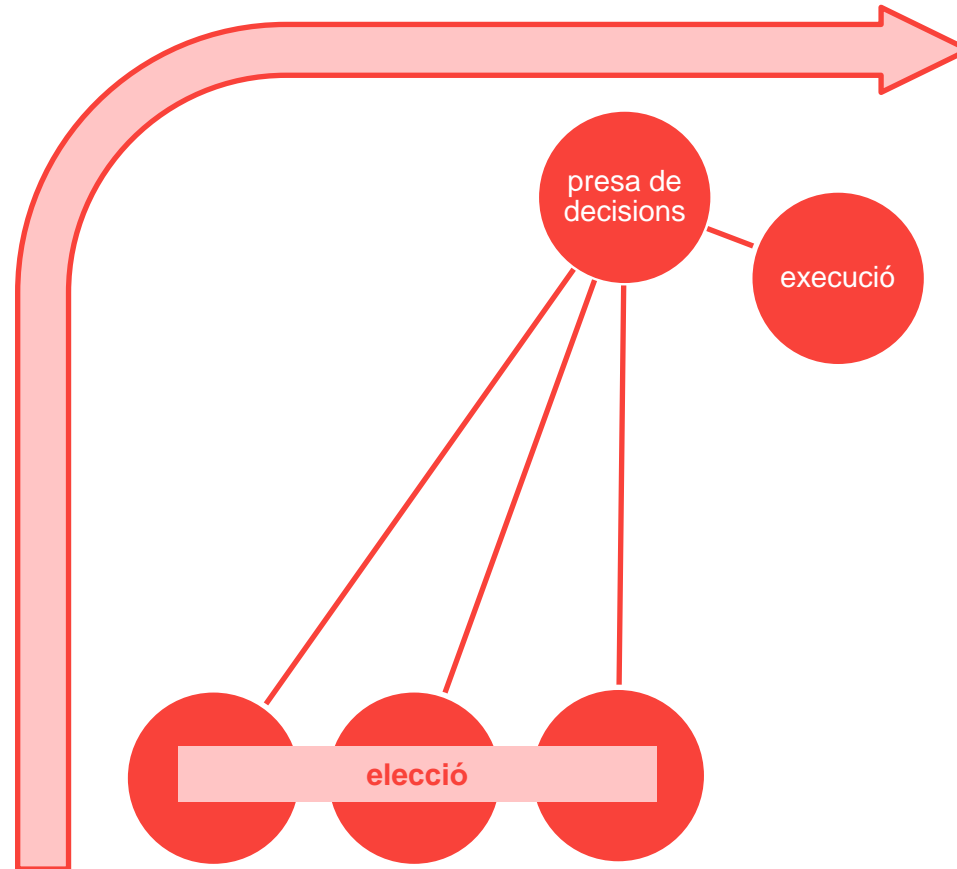
Capacitació	Infraestruct.	Interoperabilitat		Comunicació
Foment de la demanda	Eines obertes	Tècnica	Atenció al ciutadà	Publicitat
Formació intermediaris	Protocols oberts	Política	Administració electrònica	Avaluació

Col·laboració

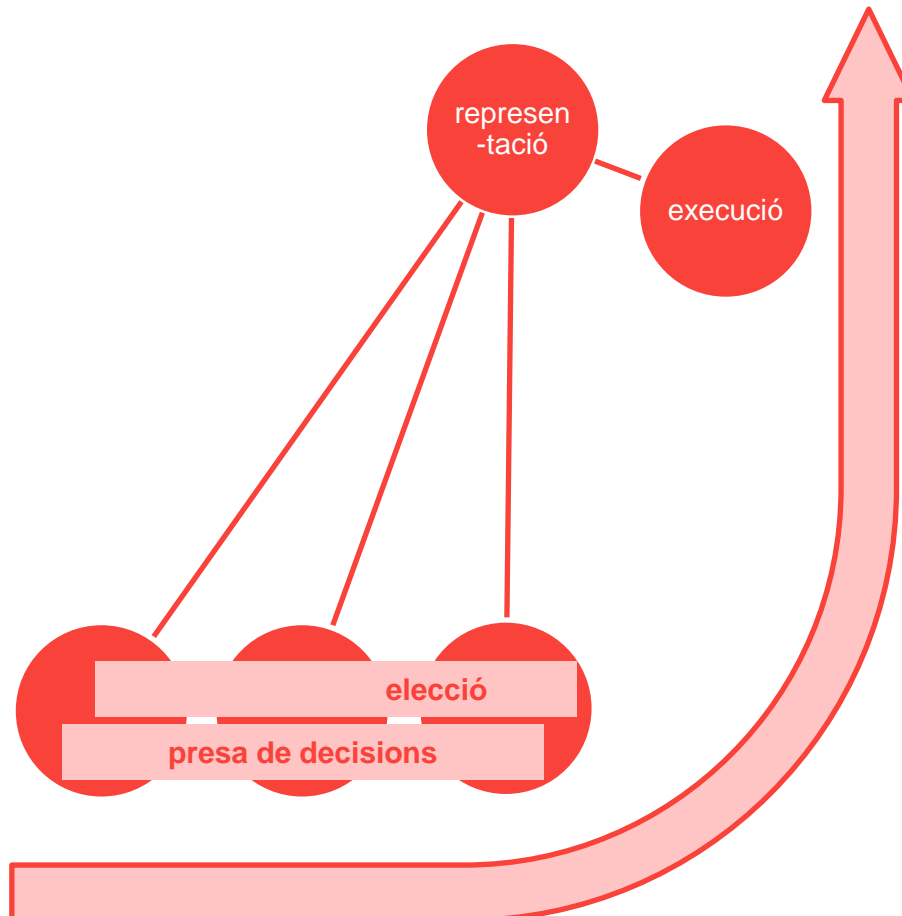
Explícita		Tàcita		
Institucions	Xarxes ("humanes")	Blogs de projectes	Blogs de tècnics	Blogs de polítics
Espais ciutadans	Instruments	Xarxes socials de projectes	Xarxes socials de tècnics	Xarxes socials de polítics
Partenariats Socials Públics Privats		Plataformes	Organitzacions	Espais institucionals

Tecnopolítica

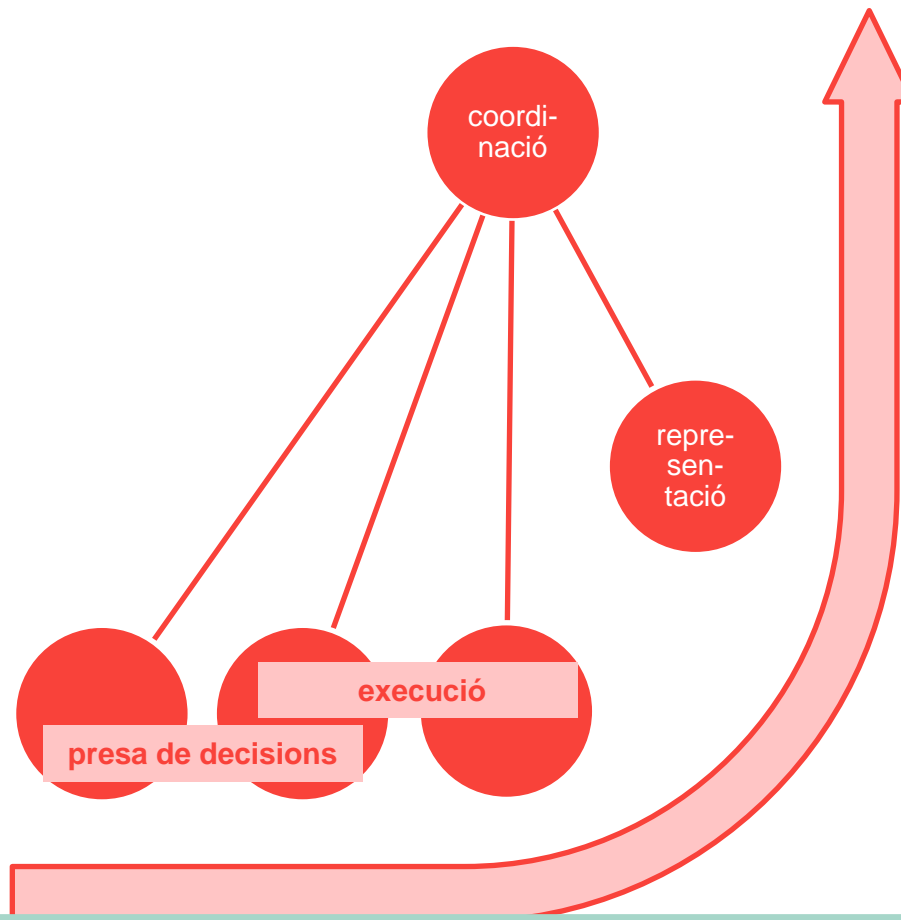
L'organització tradicional jeràrquica

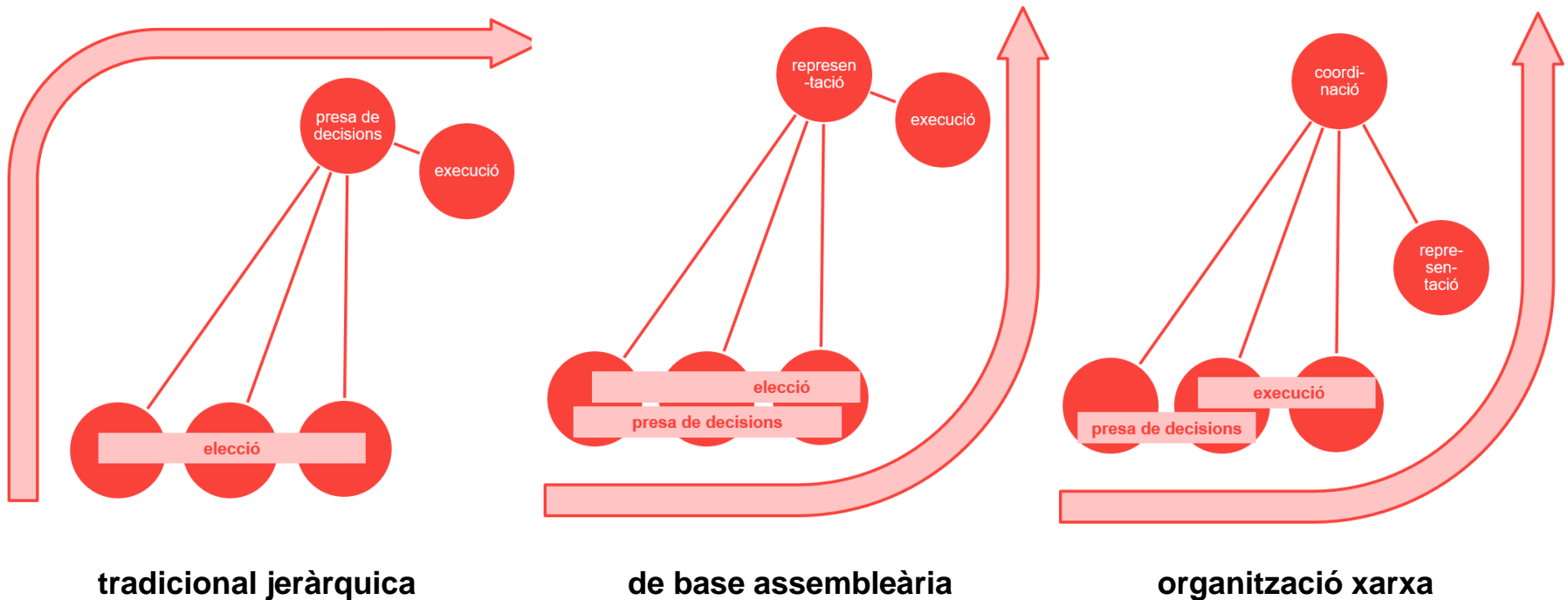
L'organització tradicional assembleària

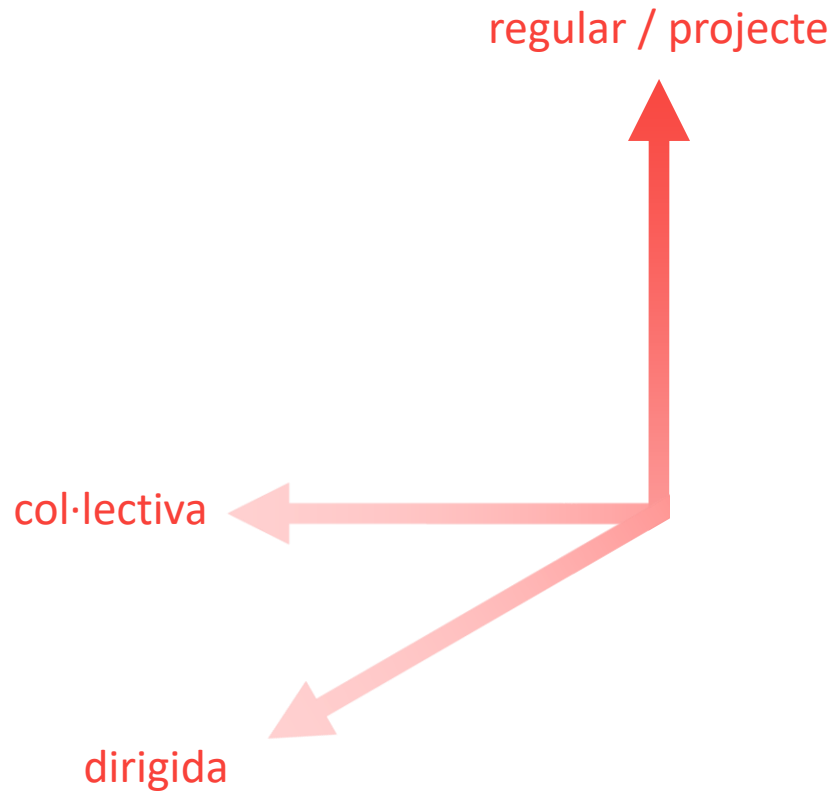
L'organització xarxa

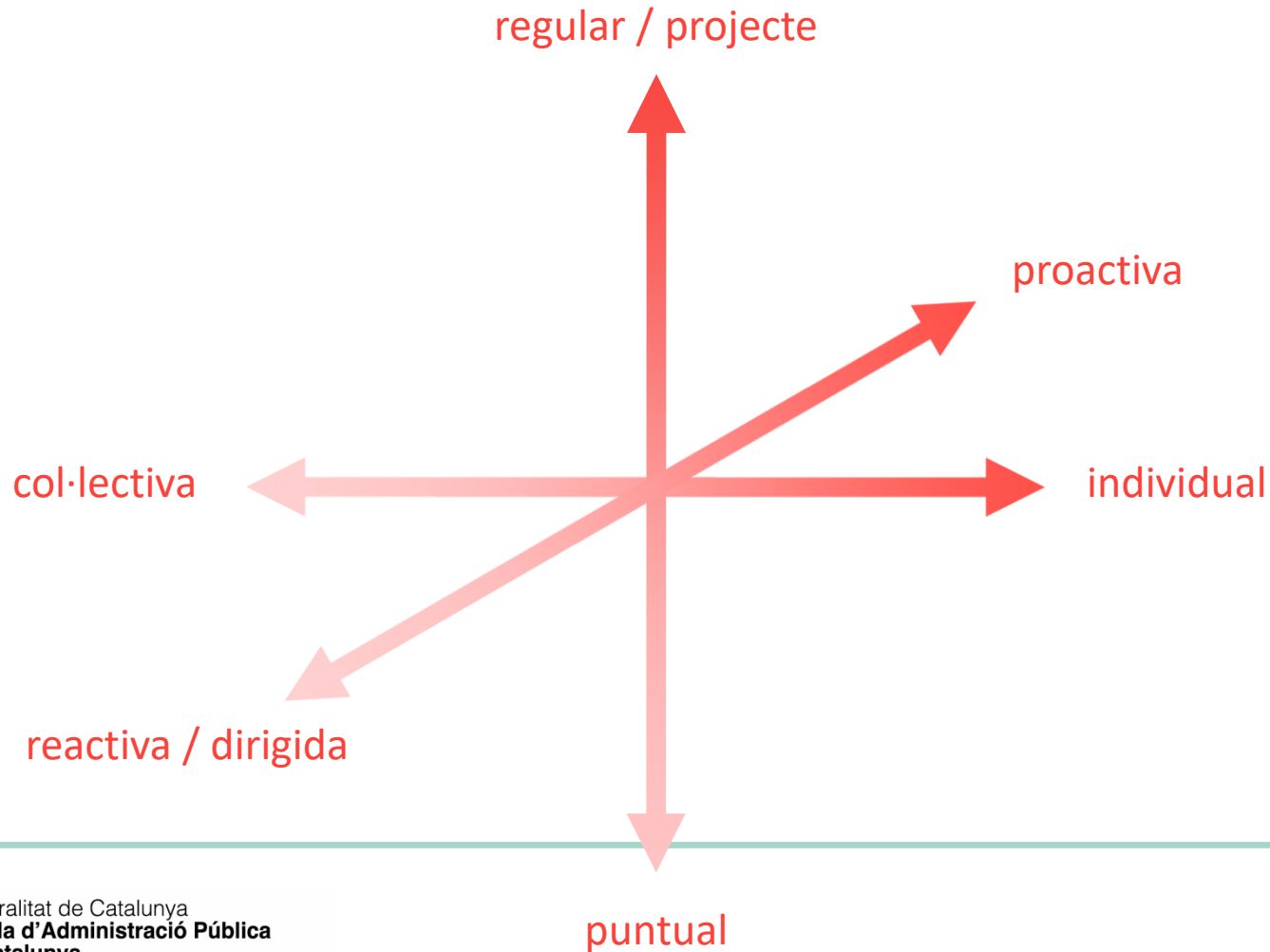
Models de participació col·lectiva

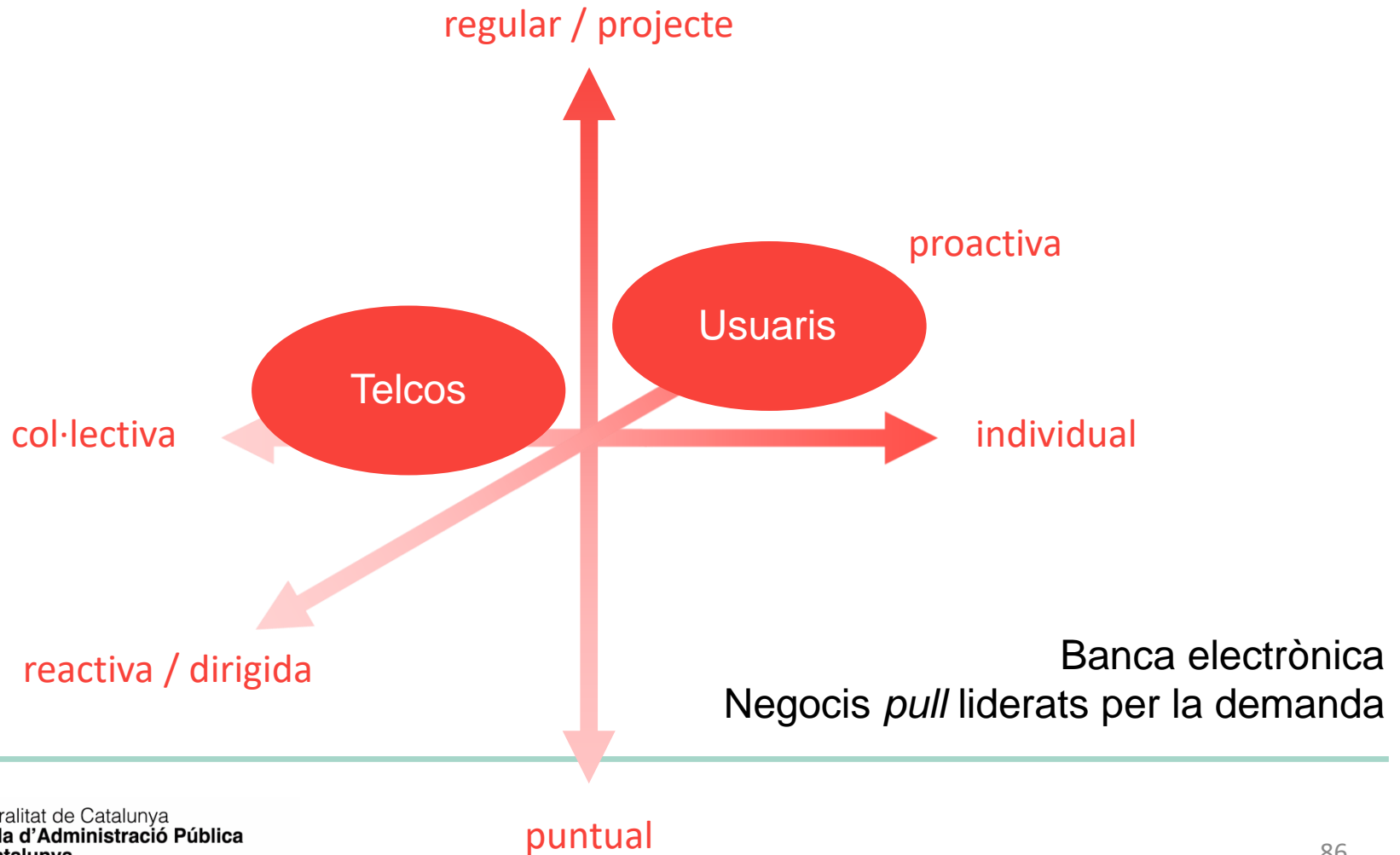
Participació industrial

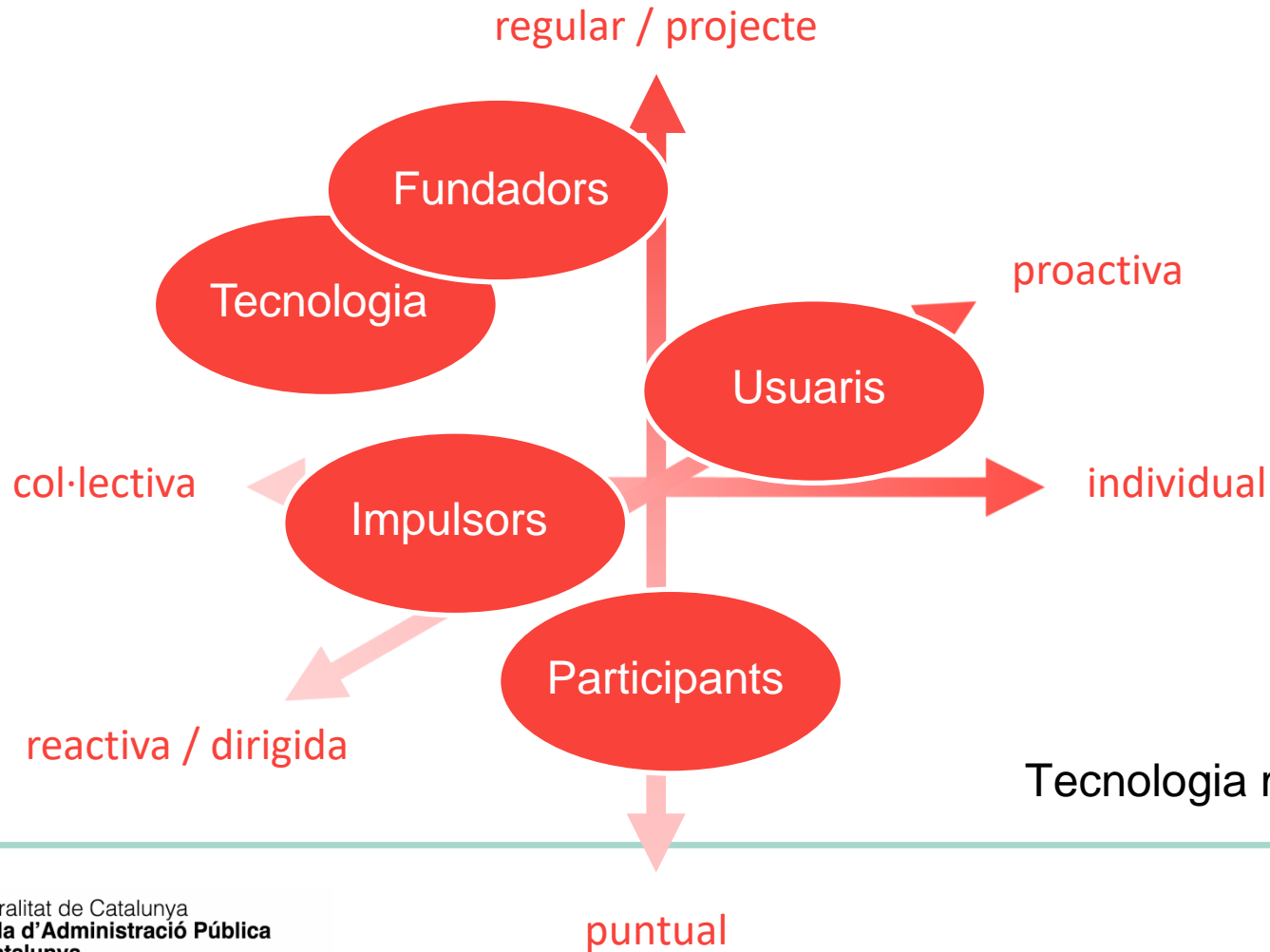
Participació digital

M-Pesa

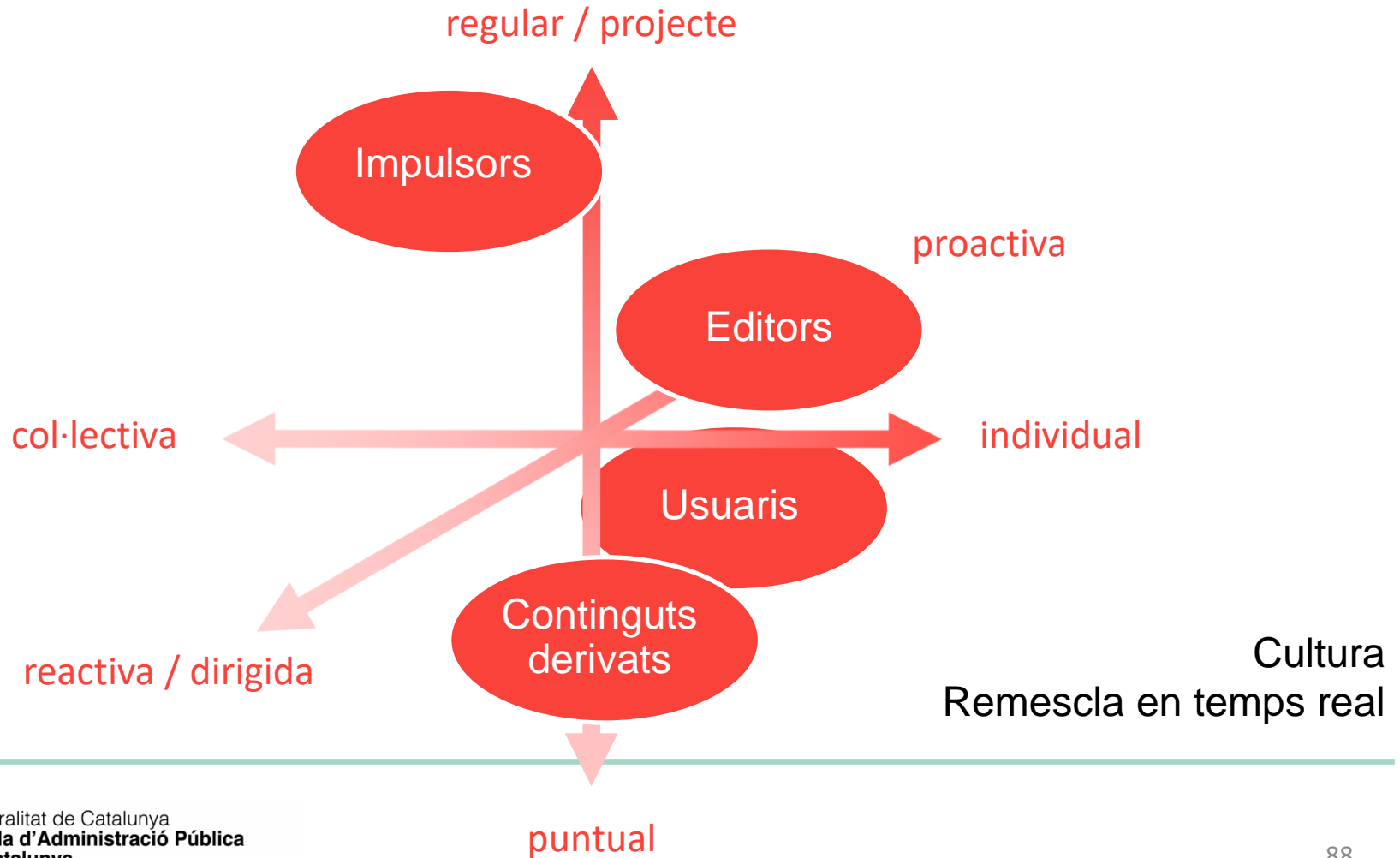

Ushahidi

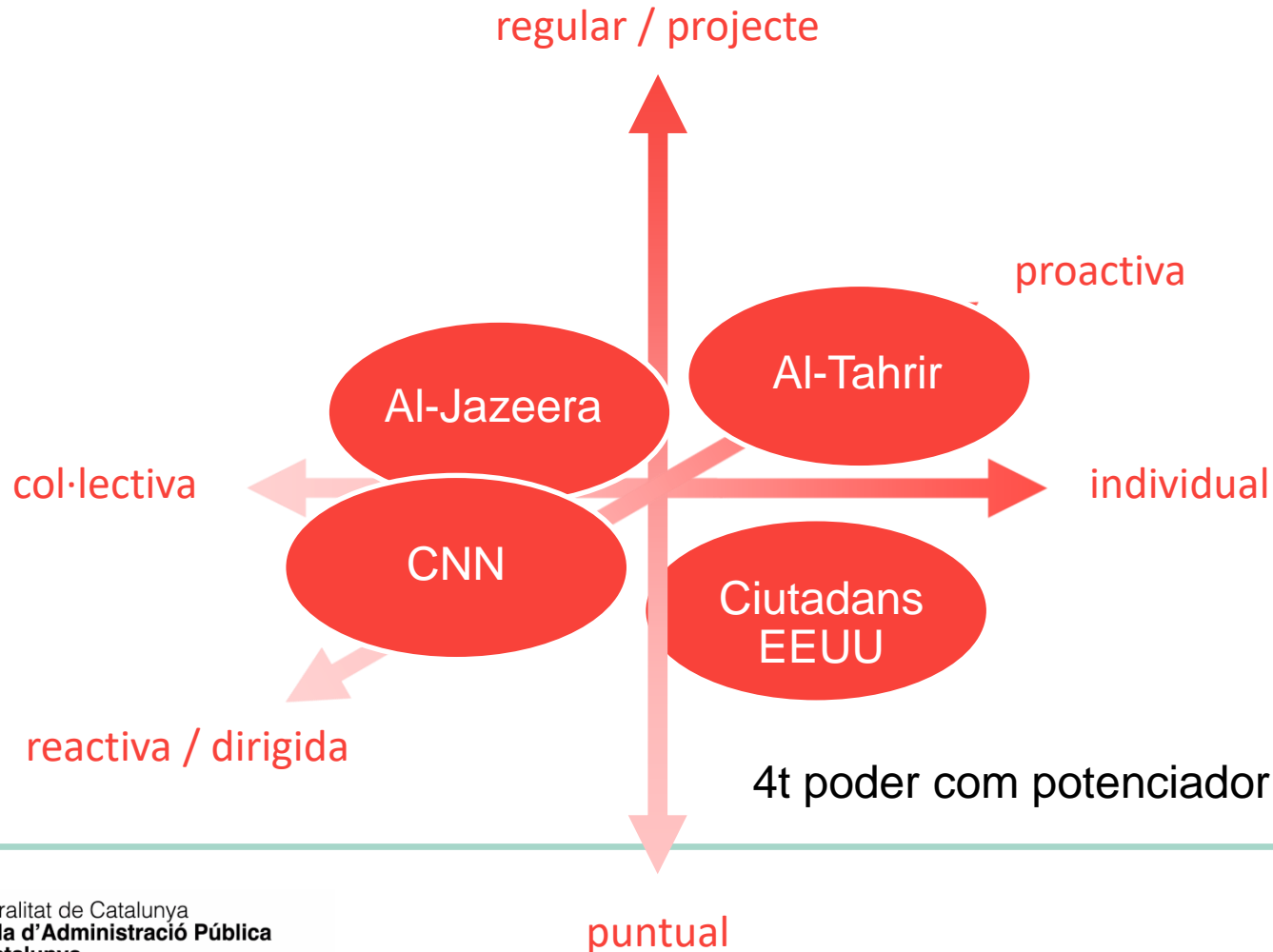

Activisme
Tecnologia multi-propòsit

Wikipedia

Primavera Àrab

Tecnopolítica: una definició

- un nou context, habilitat i potenciat per les **TIC**
- els seus actors apunten a majors cotes de llibertat, apoderament i **governança**
- transforma les **pràctiques democràtiques** tradicionals
- manera d'abordar la política a **múltiples escales**
- profundament arrelada en la **comunitat**
- objectius intermedis que afecten el **disseny** de protocols i processos
- concurrència de **múltiples actors**
- disseny altament **granular** de tasques i nivells de participació

Kurban, Peña-López, Haberer (2017)

Canvis de fons

- Descentralització/distribució
- Individualització
- Granularització

Canvis a les maneres

- Processos, protocols, eines
- Codiseny, co-decisió
- Subsidiarietat radical

Resultats

- La deliberació com a nou estàndard democràtic.
- L'obertura com pre-requisit de la deliberació.
- Retiment de comptes i petjada legislativa per a major legitimitat.
- Participació per a major pluralisme i més fort capital social.
- “Circularització” de la política.

Impactes

- Menor rol de la intermediació i les institucions tradicionals.
- Major rol de la deliberació informada.
- Equilibri entre institucions, experts/líders i ciutadans individuals en un nou ecosistema d'actors, rols i relacions: xarxes i comunitats amb filiació líquida i reconfigurable.

Tecnopolítica i estat com a plataforma

Infraestructures

- Informació, dades
- Instruments, utilitatge, protocols, estàndards
- Espais, finançament, recursos materials

Estat plataforma

- Disseny centralitzat
- Execució descentralitzada
- Eines de coordinació
- Eines de seguiment i avaluació
- Facilitar la interacció, articular la xarxa

Govern i innovació social

Nivell Macro:
polítiques i regulació

Institucions

Transversalitzar

Articular la
quàdruple hèlix

Nivell Meso:
formació i
competències

Xarxes

Capacitar

Sincronitzar
espais multicapa

Nivell Micro:
crear teixit social

Líders locals i
ONGO

Empreses

Universitats i
Recerca

Administració

Empoderar

Superar el salt
de coneixement

Estatus socio-
econòmic:
operativa i recursos

Ciutadans individuals

De la jerarquia a la xarxa (i)

Qui fa la xarxa determina els codis, els canals, els protocols

- Si no hi som, la xarxa serà i funcionarà igualment
- Si hi som, podem incidir en el seu disseny, en la seva orientació
- Podem aportar recursos, equitat, neutralitat, garanties

Donar context, crear infraestructura

- Infraestructures obertes: dades, informació, tecnologia
- Coneixement obert: metodologia, processos, protocols

De la jerarquia a la xarxa (ii)

Identificar àgores, crear comunitat

- Formació, capacitació: en democràcia, política, participació
- Donar veu a tots els actors, democratitzar els actors col·lectius

Facilitar interacció, nodrir comunitat

- Donar legitimitat a tots els espais, ordenar la conversa
- Fer que passin coses, facilitar, apoderar, acompanyar

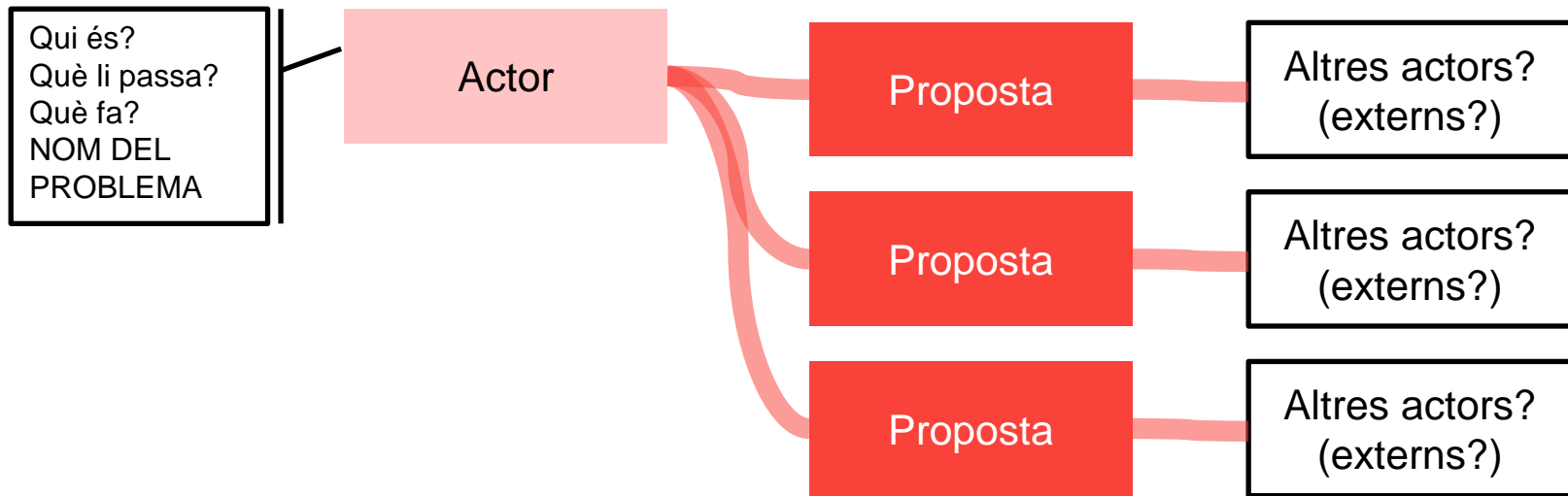
Taller

Mapa d'actors II: aportacions

Cartografiar els diferents perfils de ciutadà afectats per una qüestió i les seves respectives propostes:

- Llistar els actors
- Explorar instruments per arribar-hi
- Llistar el rang de possibles solucions aportades per cada tipus d'actor i el seu impacte esperat

Mapa d'actors: aportacions

Per citar aquesta obra:

Peña-López, I. (2022). *La governança de la participació ciutadana i l'ecosistema de governança pública*. Màster en Direcció Pública, 2ª edició, 2021-2023. Bloc 4: Definició, implementació i avaluació de Polítiques Públiques. 27 de maig de 2022
Barcelona: Escola d'Administració Pública de Catalunya

http://ictlogy.net/presentations/20220527_ismael_pena-lopez_-_governanca_participacio_ciutadana_ecosistema.pdf

Per a contactar amb l'autor:

<http://contacte.ictlogy.net>

Tota la informació presentada en aquest document es troba sota una Llicència Creative Commons del tipus Reconeixement – No Comercial
Per a més informació visiteu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/>